

Våren är nog trädgårdens härligaste tid, tycker akvarellkonstnären Ann Ronnede. Då kan man fortfarande se alla gröna nyanser, allt är luftigt, fräscht och vårblommorna får verkligen komma till sin rätt.

Ann Ronnede älskar att gå omkring i sin torpträdgård tidigt på våren. Än är det långt till sommarens exploderande, jämntjocka grönska. Skirheten härskar, marken doftar, jorden i land och rabatter ligger mörk och väntande. Det som blommar och knoppas här och där lyser i vårljuset – förgätmigej, kungsängslilja, tulpaner – det är så vackert att det gör ont.

- Det är så spännande att gå och kika – vad har överlevt vintern? Sen tycker jag knoppar är väldigt vackra, man bara anar vad som ska komma, säger Ann.

Vårfåglarna sjunger som besatta, koltrasten är i sitt esse. Ann Ronnedes alla höns vet att de inte kan konkurrera om skönsången, de kluckar förnöjt där de går omkring och sprätter. På dagarna är de överallt i trädgården, ibland förirrar de sig in i växthuset men där är Ann genast och föser ut dem. Helst ska de inte vara invid mårbarshäcken heller, för då krasar de gärna upp vårlökarna.

- Men de är ganska väluppfostrade. Den största lyckan är faktiskt att sitta i landet och rensa med hönorna omkring sig, tycker Ann.

Ann Ronnede har en fantastisk trädgård, belägen i det lilla samhället Hjärtum utanför Lilla Edet. Från grusvägen ser man knappt trädgården för en häck är i vägen, men bakom det röda torpet breder den ut sig i en uppforsbacke med en stengärgård och trädunge som avslut. Här finns allt man kan önska sig – knastrande grusgång, en fantastisk kastanj med träbänk runtom, prunkande perennrabatter, frodiga grönsaksland, vackra fruktträd, kullerstensgata, hönshus, växthus, små sittplatser så att det alltid ska finnas skugga att vila i... Och en liten hage högst upp i björkbacken, där lånade får går och betar på somrarna. Men en sådan fantastisk trädgård gör sig inte själv. Ann har slitit i ett antal år – mestadels ensam dessutom. Men som tur är, var hon ingen trädgårdsnovis när hon köpte huset.

- Jag har odlat och grejat sen jag var tolv år. Mormor och morfar hade gård precis i närheten där jag växte upp i Lilla Edet, jag var jämt där och fick vara med i alla sysslor. Skog, ängar, djur – det är mitt rätta element. Jag är en utpräglad naturmänniska, konstaterar hon.

Samtidigt var hon konstnärligt lagd – teckning var hennes bästa ämne i skolan. Utbildade sig gjorde hon bland annat vid Högskolan för design och konsthantverk i Göteborg, hon är både utbildad textilkonstnär och sömmerska. Större delen av yrkeslivet har hon frilansat – som konstnär och gårdsmålare, som kurslärare i akvarell och vävning, men hon har också trädgårdskurser.

Trädgårdsintresset har alltså följt henne sen barnsben. När hon skaffade man och

barn var familjen i stort sett självförsörjande med kött, spannmål, grönsaker, potatis, frukt, bär och svamp.

- Det var verkligen ett heltidsjobb, men fantastiskt roligt! Det är en speciell känsla att kunna klara sig själv så pass bra.

Lika roligt var det inte när hon blev ensamstående i mitten av nittiotalet. Ann Ronnede behövde snabbt hitta någonstans att bo tillsammans med barnen. Hon tittade på nybyggda, fräscha lägenheter i Lilla Edet, men det kändes helt fel. Det var helt enkelt inte hon.

- Aldrig i livet, tänkte jag. Så dök det här torpet i Hjärtum upp, och direkt jag kom hit kände jag: Detta är mitt ställe! Här kan jag greja, berättar Ann.

Huset var i ganska gott skick, men det krävdes ändå lite snickarinsatser. Förutom hantverkare fick Ann väldigt mycket hjälp av sina föräldrar. Sen var det trädgården... När hon visar bilder på hur den såg ut när det begav sig, tror man knappt det är samma ställe. Det ser märkligt tomt ut på fotona.

- Ja, här fanns en lång smal rabatt med en liten gräsremsa innan gruset, och det var ju väldigt opraktiskt med tanke på ogräset som spred sig åt båda håll. Sen var det några prydnadsbuskar här och där, lite runda utspridda blomsterrabatter. Jag la igen dem, ville inte ha en massa små enheter överallt, jag vill att det ska vara rejält.

Egentligen var hela tomten alldeles för stor för Ann, så hon har fått arbeta på att begränsa dess inflytande. Fårhagen blev en sådan barriär. Men det första Ann tog itu med var att göra den befintliga rabatten vid huset större, och ta bort gräskanten så att rabatten gränsade till gruset. Som kant använde hon en trästock. Höstfloxen och tulpanerna som fanns där fick med åren vänner som brudslöja, astilbe, alunrot, höstanemon, rysk martorn och åbrodd. Bland annat. Som kantväxt fick det bli koreansk låg plymspirea.

- Jag försöker alltid tänka på färgkombinationer och höjd, kompositionen är viktig. Det är faktiskt lite som när man målar en tavla. Gula blommor är jag däremot inte så förtjust i, så det har jag inte många av i trädgården!

Rabatten med bergenia precis nedanför kastanjen fick vara kvar, men den behövde begränsas en smula, dessutom byggde Ann några trappsteg på väg upp mot trädgårdslanden, för där sprang hon ofta. Sedan fick rabatten sällskap av måbärshäcken precis ovanför.

Små häckar här och där som skärmar av och skapar rum tycker Ann om. I trädgårdslanden har hon satt buxbom på olika ställen, som med åren blivit små låga häckar. Det ger variation och liv, liksom små gångar av platt natursten. Lite besvär med ogräsrensning blir det förstås mellan stenarna, men det är det värt.

- Ogräsrensning är faktiskt som vila för mig. Det är rogivande, man behöver inte tänka och så blir det så fint efteråt!

Grönsakslanden, där Ann odlar lök, mangold, potatis och lite annat, blir trivsamma med annorlunda inslag, menar Ann. Stengångar, små häckar, stockar som ramar in, ett silverpäronträd i ett hörn med sitt hängande lövverk. Av några granslanor och lite hönsnät har hon dessutom byggt en ställning där luktarterna ska få klättra i sommar. Enkelt, men mycket vackert – även utan luktarter!

- Att blanda blommor med grönsaker och örter är också väldigt fint. Där finns det många fina kombinationer, jag har gärna rödbetor med verbena till exempel, eller purjolök och blomstertobak. Det är som att måla med växter, och det finns inga regler, mer än att man ska tänka på att variera höjden.

Sten i olika former är ett annat inslag i Anns trädgård.

- Sten är så vackert, och kräver ingen skötsel. Helst hade jag velat ha stora hållar i trädgården, men det fanns tyvärr inte...

Ann löste det på annat vis. Antingen i form av fågelbad där trädgårdens bevingade vänner gärna sitter och sprätter vatten att svalka sig med. Eller som några trappsteg (tomten sluttar nästan överallt), gångar, några vackra, stora stenar i en rabatt som ett stilleben. Ann har också anlagt en bred naturstensväg upp mot vedboden, ett otroligt slitsamt projekt som tog en hel sommar. De fina stenarna fick hon från ett grustag i närheten.

- Och den fina stengärsgården intill låg dold under gräset, men jag anade att den fanns där. Det är mer jobb än man tror att hålla en stengärsgård i fint skick, men det är å andra sidan väldigt vackert, säger Ann.

Under årens lopp har Ann Ronnedes vackra trädgård växt fram bit för bit. Det mesta har hon gjort själv, utom det allra tyngsta arbetet. Först tar idéerna form i hennes huvud, sedan har hon sin trädgårdsbok där hon skissar, antecknar, samlar urklipp och foton. Att hasta åstad är ingen bra idé när man har trädgård menar Ann, det leder ofta till onödigt arbete och besvikelser.

- Lev dig in i din trädgård, se förutsättningarna och planera först, lyder hennes råd.

Att skaffa en rejäl bok med tomma blad är ett annat av Anns tips. Man ska samla på sig sånt man läser som verkar intressant, skriva ner lite tankar om hur man skulle vilja ha det. På så vis växer drömträdgården fram. Så gjorde Ann till exempel när hon byggde sitt växthus för några år sedan. Först fick hon tänka efter var det var mest sol i trädgården, sedan jagade hon en speciell tegelsort som hon gärna ville ha. I anslutning till växthuset byggdes också ett litet, isolerat rum som både används för vinterförvaring av känsliga växter, men också som gästrum.

Eftersom Ann arbetar som frilans och därmed disponerar sin tid själv, hinner hon också med sin stora trädgård på ett annat sätt än många andra med vanliga nio till fem-jobb. Visst är det hårt arbete menar hon, men är det samtidigt ett intresse så blir trädgårdsgöret också en sorts rekreation. Det är nästan bara

gräsklippningen som hon tycker är trist och plågsam.

- Sen får man inte vara för pedantisk heller. Lite kirskål och maskrosor är inte hela världen. Man kan inte kämpa emot naturen hur mycket som helst, den vinner ändå alltid i slutändan!

Publicerad i Allt om Trädgård